
Luteiden ennaltaehkäisy ja torjunnan strategia Helsinkiin

Eurooppalaiset suurkaupungit kärsivät parhaillaan vakavasta lude- eli lutikkaongelmasta, kun torjunta-aineille resistentit kannat leviävät hallitsemattomasti yksityisasunnoissa sekä joukkoliikenteessä ja muissa julkisissa tiloissa.

Yleistyneen matkustamisen johdosta ludeongelman laajeneminen Helsingissä on todennäköistä. Yhtä lailla ilmastonmuutos saattaa vaikuttaa muun muassa lämpenemisen kautta lutikoiden levinneisyyteen.

Pahimmillaan laajalla lude- tai muulla tuholaisaallolla voi olla vakavat kielteiset vaikutukset helsinkiläisten terveyteen ja hyvinvointiin. Se voi aiheuttaa myös vakavia ongelmia liiketoiminnalle erityisesti ravintola- ja matkailualalla, asettaa taloyhtiöt kohtuuttomien kustannusten eteen sekä aiheuttaa muita kielteisiä heijastevaikutuksia eri yhteiskunnan osa-alueille. Esimerkiksi Helsingin kaupungin asunnoille (Heka) tuholaiden torjunta voi jo nykytilassa aiheuttaa jopa yli miljoonan euron vuosittaiset kustannukset.

Luteita voidaan torjua hyvällä ennakoinnilla, lämmöllä, pakastamisella sekä ammattimaisin myrkytysin. Kaupunkilaisten tietoisuuden ja varotoimien lisäämisellä on olennainen merkitys työn onnistumisessa.

Ongelman ennaltaehkäisemiseksi Helsingin kaupungin tulee kiireellisesti valmistella ja toimeenpanna luteiden ja muiden tuholaiden ennaltaehkäisy- ja torjuntastrategia sekä edistää toimia myös muiden luteiden torjunnan kannalta olennaisten tahojen kanssa.

Strategian valmistelussa tulee tarkastella alla esitettyjä sekä kaikkia muita mahdollisia keinoja.

1. Torjutaan luteita Helsingin kaupungin omassa toiminnassa

Helsingin tulee edistää tehokkaita lude- ja muita tuholaiden torjuntakeinoja omassa toiminnassaan kaupungin vuokra-asumisessa, työnantajana, omistajana ja palveluiden tarjoajana.

Ludeongelmiin liittyvä häpeä voi johtaa siihen, että toimenpiteet luteista ilmoittamiseksi laiminlyödään. Siksi kaikissa torjuntatoimissa pitää varmistaa avoimuus ja tiedonkulku ludeongelmasta kärsiville kaupunkilaisille.

Selvitetään yhdessä Hekan ja Hason kanssa, missä määrin luteiden ennaltaehkäiseminen voi mahdollistaa myös rahalliset säästöt. Tulisi esimerkiksi arvioida, olisiko kaupungin vuokra-asunnossa asukkaiden vaihtumisen välillä suoritettava ludetarkastus kustannustehokkaampi toimi, kuin myrkyttäminen vasta asukkaan ilmoittaessa luteista.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää heikommassa asemassa olevien kaupunkilaisten asuinturvallisuuden esimerkiksi asumispalveluissa. Yksilölle koituvat kustannukset eivät saa muodostua esteeksi asianmukaiselle luteiden torjuntatoimille.

2. Kerrotaan kaupunkilaisille miten luteita tulee torjua

Helsingin tulee harkita kunnalle kuuluvan yleisen toimivaltansa käyttöä kaupunkilaisille, taloyhtiöille sekä yrityksille suunnattuun tiedotuskampanjaan, jolla varmistetaan kaupunkilaisten ja yritysten tietoisuus lude- sekä tuholaideturvallisista toimintatavoista.

3. Joukkoliikenne ludeturvalliseksi

Helsingin kaupungin tulee yhdessä muiden Helsingin seudun liikenne (HSL)-alueen kuntien kanssa esittää HSL:n yhtymäkokoukselle, että HSL valmistelee ja toimeenpanee tarvittavat joukkoliikenteen lude- ja tuholaiistorjuntatoimet.

Tässä työssä voidaan selvittää esimerkiksi joukkoliikenteen päälyysmateriaalien vaikutus luteiden leviämiseen.

4. Selvitetään lämpökäsittely- ja pakastusmahdollisuuksien lisäämistä kaupunkilaisille

Helsinki selvittää kaupallisten toimijoiden kanssa, miten tavaroiden lämpö- ja pakastuskäsittelyiden saavutettavuutta kaupunkilaisille voidaan parantaa.

5. Satamien valmiutta tuholaiistorjuntaan lisättävä

Helsingin tulee aktiivisella omistajapolitiikalla edistää kaupungin omistaman Helsingin satama Oy:n toimia, joilla ehkäistään luteiden leviäminen Helsinkiin saapuvien matkustajien ja rahdin mukana. Yksi keino työssä voisi olla vapaaehtoisten ludekoirapisteiden järjestäminen sataman matkustajaterminaaliin. Lisäksi satamaterminaaliin tulee järjestää laajaa tiedotusta luteiden leviämisestä sekä lude- ja tuholaisturvalisista toimintatavoista.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsinki käynnistää luteiden ja muiden tuholaiosten ennaltaehkäisyn sekä torjunnan strategian valmistelun ja toimeenpanon yhdessä aloitteessa mainittujen yhteistyökumppaneiden kanssa.

Helsingissä 01.11.2023

Gebhard Elisa

Valtuustoryhmän varapuheenjohtaja

Sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä

(1 + 14 allekirjoitusta)

Jalovaara Ville

Arajärvi Pentti

Hjelt Jenni

Nuorteva Johanna

Nevanlinna Tuomas

Vepsä Sinikka

Wallgren Thomas

Helal Fardoos

Lindgren Minna

Korkkula Vesa

Holopainen Mari

Pasanen Amanda

Harakka Timo

Ahde Hilka